

[Einer-Jensen.]

Lejerne jo i Regelen selv har. Det efter Krigens Udbrud igangsatte og projekterede Byggeri opføres i større eller mindre Grad af Materialer til Førkrigspris, saaledes at Tallet for det Lejebeløb, der foreligger vedrørende dette Byggeri, ikke er vejledende med Hensyn til, hvad Lejen vil blive for det kommende Byggeri, som helt igennem skal opføres af Materialer, der maa anskaffes til Krigspriser. Men ud fra de Prisstigninger, der foreligger til Dato — og i Forbindelse hermed naturligvis den højere Arbejds løn, højere Byggelaansrenter og de lavere Kurser paa Obligationer —, maa man regne med, at der paa det sociale Byggeri i København, som udelukkende opføres af Materialer til Krigspriser, vil falde en Lejestigning af ca. 2 Kr. pr. m² Etageareal, hvis man da ikke giver Byggeriet en Støtte ud over den, der indeholdes i den nugældende Lov.

Spørgsmaalet er derfor, om det offentlige ikke bør træde til her for at søge at holde Lejen i de Ejendomme, der nu skal bygges, paa et Niveau, der nogenlunde svarer til den Leje, til hvilken Ejendommene fra før 1. September 1939 kan lejes ud. Det foreliggende Lovforslag, som bl. a. byder en Skattefritagelse, der vil andrage ca. 1 Kr. 30 Øre pr. m² Etageareal, tager altsaa en betydelig Del af den Stigning, der har fundet Sted med Hensyn til selve Byggeomkostningerne.

Med Hensyn til Boligreserven maa alle erkende, at den er meget ringe. I København var der den 5. November 1939 ca. 2 800 ledige Lejligheder, paa Frederiksberg og i Gentofte tilsammen ca. 700, og for den øvrige Del af Landet var Tallet pr. 1. Juli 1939 ca. 2 000; dette Tal er naturligvis mere usikkert, idet man ikke dør paa samme Maa-de som i Storkøbenhavn har en Statistik over Antallet af ledige Lejligheder. Antallet af ledige Lejligheder i København pr. 5. November var altsaa, som jeg nævnte, meget lavt. Tallet er naturligvis stærkt paavirket af det store Omfang, Byggeriet har haft i det forløbne Halvaar. Det viser sig da ogsaa, at det Antal ledige Lejligheder, der er Tale om, for langt den overvejende Dels Vedkommende er Lejligheder i de Ejendomme, der er opført i Løbet af det sidste halve Aar. Efter den foreliggende Statistik er der endnu under Opførelse ca. 14 000 Lejligheder, og paa Foranledning af Bygenævnet er det lykkedes at fremskaffe de nødvendige Materialer, men det er til Priser, som sandsynligvis ikke medfører en højere Leje end den, jeg allerede har nævnt. Ser man imidlertid paa *Igangsættelsen* af

Lejligheder, vil man se, at der pr. December 1939 var anmeldt til Udførelse i de 4 største Provinsbyer og i Hovedstaden ca. 4 200 imod næsten 5 000 eller nøjagtigt 4 869 Lejligheder i December 1938. Det vil altsaa sige, at der allerede nu er en Tilbagegang i Byggeriet.

Det er derfor naturligt, at jeg takker den højtærede Indenrigsminister for Fremsettelsen af dette Lovforslag, der jo i høj Grad kan medvirke til at bøde paa den Arbejdsløshed, der utvivlsomt vil komme, og samtidig til at modvirke den Bolignød, som givet vil komme, hvis der sker en væsentlig Standsning i Byggeriet.

Ifølge Lovforslagets § 1 forhøjes det Beløb, der stilles til Raadighed til Udlaan til Boligbyggeri, med indtil 8 Mill. Kr. Af Bemærkningerne til Lovforslaget, hvor der jo nøje er gjort Rede for Anvendelsen af disse Midler, vil det ses, at der i høj Grad vil blive Trang til denne Forhøjelse af det Beløb, der allerede er til Raadighed.

Ifølge § 2 forhøjes Udlaansbeløbet med 1 Mill. Kr., og det fastslaas i denne Paragrafs Stk. 2, at Haandværkerudgifterne vil kunne forhøjes med den Stigning, man maa regne med at de højere Priser har medført ved et saadant Byggeri.

§ 3, der er det nye i Loven, fastsætter Skattefritagelse eller Skattehenstand. Denne gælder for Byggeri, der er paabegyndt inden 1. November 1940. Det er en forholdsvist kort Tidsfrist, og jeg vil henstille, om det ikke var muligt — det kan man vel drøfte i Udvalget — at udvide denne Frist med nogle Maaneder.

For Boligselskaberne ydes der ifølge § 3 10 Aars Skattefrihed, dog ikke for Amtsskatter, og Indenrigsministeren bemyndiges til, for saa vidt Byggepriserne maatte være faldende eller de i alt Fald ikke ligger højere end forudsat her, yderligere at forlænge denne skattefrie Periode i 10 Aar. For andet Byggeris Vedkommende ydes der en Skattehenstand i 15 Aar. Henstandsbeløbet er rentefrit, og i alt to Trediedele skal afvikles i Løbet af 10 Aar. Afviklingspligten kan begrænses eller helt bortfalde, saafremt Vilkaarene for Byggeriet ved Afviklingsperiodens Begyndelse maatte tale derfor, og i ganske særlige Tilfælde kan Skattefritagelse indrømmes Byggeforetagender, hvis Opførelse er paabegyndt inden denne Lovs Ikrafttræden, men dog efter 1. Januar 1940.

§ 4 omhandler Statsgaranti for Laan til privat Boligbyggeri. Ifølge Loven af 13. April 1938 blev Grænsen sat til 4 Lejlig-